

РЕШЕНИЕ

**на Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности
за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на
докторска програма „Методика на обучението по физика“ от професионално направление
1.3. Педагогика на обучението по... в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“**

1.Хронология на процедурата:

Процедурата за програмна акредитация на докторска програма Методика на обучението по физика от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) е открита на заседание на Постоянната комисия по педагогически науки на 09.12.2014 г. /Протокол № 23 по искане на висшето училище (вх. № 96/16.02.2015 г. към вх. № 840/26.11.2014 г.).Експертната група, утвърдена от Акредитационния съвет на 21.05.2015 г./Протокол № 14, извърши проверка на оценяваната институция в периода от 15.06.2015 г. до 17.06.2015 г.

На заседание, проведено на 06.10.2015 г. (Протокол № 17), на основание чл. 88а, ал. 4 от ЗВО и чл. 12, ал. 6, т. 4 от ПДНАОА, членовете на Комисията приеха доклада на експертната група.

2. Констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

Препоръките от предходната акредитация са изпълнени.

Въз основа на изводите в доклада на експертната група Постоянната комисия направи следните констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

По сфера 1: „Образователна дейност“:

Оценка за съответствието по критерий 1.1: „Висшето училище провежда обучение в съответствие със съвременните тенденции в развитието на науката в областта на докторската програма“:

Учебната документация на докторска програма „Методика на обучението по физика“ е разработена в съответствие с нормативните изисквания в страната и с вътрешните правила в Университета. Обучението на докторантите се провежда по индивидуален учебен план, който се разработва по утвърден в катедра Методика на обучението по физика (МОФ) типов учебен план.

В типовия учебен план не е отразено кои дисциплини от Модул А са задължителни. Липсва информация за общия брой на всички дисциплини (в това число задължителни, избираеми, факултативни), които докторантите трябва да изучават през периода на тяхното обучение. В макета на индивидуалния план няма обособена графа „Образователни дейности“, в която да бъдат отразени подлежащите на изучаване от докторанта учебни дисциплини.

През оценявания период е проведена една успешна защита на дисертационен труд. В момента се обучават трима докторанти.

Обучаващото звено осъществява строг контрол при подготовката на докторантите.

Налице е **съществено съответствие** с изискванията на критерии 1.1.

Оценка за съответствието по критерий 1.2: „Подготовката на докторантите се осъществява в съответствие с действащото законодателство и в адекватни на докторската програма форми“:

Приемът на докторантите се осъществява в съответствие със ЗВО, ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника на ПУ „Паисий Хилендарски“, Правилник за развитие на академичния състав на ПУ „Паисий Хилендарски“, Критерии на Физически факултет (ФФ) на ПУ „Паисий Хилендарски“ по област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по....

Основното звено, в което се обучават докторантите – катедра Методика на обучението по физика, към момента на посещение на експертната група се състои от четирима преподаватели. След посещението на експертната група са предприети необходимите действия и списъчният състав на катедрата по МОФ в момента се състои от седем хабилитирани и нехабилитирани преподаватели.

Прилагат се адекватни методи и форми за обучение на докторанти както и форми на контрол от страна на научния ръководител.

Обновяването и всички промени в учебната документация се извършват по ред, утвърден от Факултетния съвет на ФФ в ПУ. Всяка промяна се разисква и се приема на заседание на Катедрения съвет, а след това се предлага за утвърждаване на Факултетен съвет. Промените, одобрени от Факултетния съвет, се разглеждат на заседание на Академичния съвет на ПУ.

Обучението се осъществява при наличие на **съществено съответствие** с изискванията на критерий 1.2.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 1:

Необходимо е учебните дисциплини да се обособят в задължителни, избираеми и факултативни дисциплини. В индивидуалния план да се обособи графа „Образователни дейности“, в която да бъдат отразени подлежащите на изучаване от докторанта учебни дисциплини.

Обучението в докторската програма „Методика на обучението по физика“ се реализира в съответствие със съвременните тенденции в областта на методиката на обучение по физика. Формите и методите за подготовка на докторантите съответстват на съвременните постижения на науката и практиката.

По Сфера 2: „Академична среда, научен потенциал и научни резултати“:

Оценка за съответствието по критерий 2.1: “Подготовката на докторантите се осъществява от преподаватели с необходимия профил и с висока квалификация по научната специалност“:

В катедра Методика на обучението по физика към Физически факултет на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ на ОТД работят 1 хабилитиран преподавател, 1 гл.ас. д-р и 2 асистенти. Научните интереси на четиримата преподаватели са в областта на докторската програма.

Относителният дял на докторантите по докторската програма към общия брой на хабилитираните преподаватели, чиято квалификация е в областта на докторската програма, е 3:1 (300%).

В катедра МОФ на ОТД работи 1 нехабилитиран преподавател с ОНС „доктор“, чиято квалификация е в областта на докторската програма.

По докторската програма има 1 успешно завършил докторант.

Академичният състав провежда активна експертна и консултантска дейност.

Осигурена е необходимата академична среда за осъществяване на обучението в докторската програма.

Постигнато е **пълно съответствие** с изискванията на критерий 2.1.

Оценка за съответствието по критерий 2.2: “Обучаващото звено има отчетливи резултати в научноизследователската дейност по специалността на докторската програма и в съответната образователна област“:

Членове на обучаващата катедра осъществяват активна експертна дейност в следните направления: консултантска дейност по програми и проекти на Министерство на образованието и науката (МОН); участие в редакционни колегии и рецензиране на научни статии; участие като обучители в квалификационни курсове с учители; експертна дейност,

свързана с оценяване на постижения за академични степени и длъжности в научното направление 1.3. „Педагогика на обучението по...“; обмен на идеи с колеги от страната и чужбина за добри практики в сферата на образованието на всички равнища и др.

Членовете на академичния състав, участващи в обучението по докторската програма, имат научна продукция, представена в национален и международен план (62 публикации, от които 9 в чужбина).

През отчетния период преподавателите от обучаващото звено са участвали общо в 10 проекта – 4 международни, 4 национални и 2 вътрешно-университетски.

Налице е **пълно съответствие** с критерий 2.2.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 2:

Осигурена е необходимата академична среда за осъществяване на обучението в докторската програма.

Членовете на академичния състав, осигуряващ обучението в докторската програма имат научни резултати на национално и международно ниво.

По Сфера 3: “Наличие на материални и информационни условия за продуктивни изследвания и творчески постижения по докторската програма”:

Оценка за съответствието по критерий 3.1: “Висшето училище или научната институция поддържа подходяща материално-техническа и информационна база за обучение по докторската програма”

За всеки докторант е осигурено работно място с компютър с достъп до Интернет, специализиран софтуер и при необходимост научна апаратура.

Катедра МОФ разполага с 2 специализирани лаборатории по учебен физичен експеримент. В едната лаборатория преобладаваща е съвременната апаратура, която осигурява добри условия за провеждането на експерименталната работа, докато в другата повечето лабораторни изследвания се правят с подръчни и лесно достъпни материали и уреди, които съответстват на училищното оборудване. Докторантите могат да използват и лабораторията по Аудио-визуални и информационни технологии в обучението(АВИТО), която е снабдена с 5 бр. компютри, проекционни апарати и интерактивна дъска.

Преподавателите и докторантите по докторската програма „Методика на обучението по физика“ използват богат библиотечен фонд. Докторантите имат безплатен достъп до Science Direct, Scopus, EBSCO. Подсигурен е 3-годишен абонамент от МОН за първите две и от ПУ за последната.

Осигурена е 24-часова непрекъсната безжична връзка с Интернет в учебния корпус, свързан с университетската компютърна мрежа.

Материално-техническото и информационно осигуряване на обучението по докторската програма е в **пълно съответствие** с изискванията на критерий 3.1.

Оценка за съответствието по критерий 3.2: “Висшето училище или научната институция стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите”:

ФФ на ПУ осигурява възможности за подпомагане участието на докторантите в научноизследователска работа чрез: критериалната система за оценка на проектите към Подделение „НПД“ в ПУ, която поощрява участието на докторанти; участие в международни, национални и вътрешно-университетски проекти; студентски научни сесии;

За периода 2010-2015 г. докторантите по методика на обучението по физика са участвали общо в 8 проекта: 1 международен, 3 национални и 3 вътрешно-университетски.

С участието на докторанти са публикувани 15 публикации, от които 4 са в чужбина.

През отчетния период не е реализиран академичен обмен по докторската програма в страната и чужбина.

Налице е **съществено съответствие** с изискванията на критерии 3.2.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 3:

Осигурени са възможности за публикуване и изява на докторантите. Основното финансиране е чрез участие в проекти.

Не е осъществена мобилност на докторанти и в настоящите договори по програма Еразъм не е предвиден обмен на докторанти.

По Сфера 4: „Конкурентоспособност на докторската програма”:

Оценка за съответствието по критерий 4.1: „Новаторски практики в подготовката на докторантите”:

Акцентът в темите на докторските дисертации е поставен върху съвременните подходи към обучението по физика – изследователски подход (в рамките на конструктивистката парадигма) и рефлексивен подход, които са взаимно свързани. Водеща е идеята за изследване на влиянието на педагогическия фактор „подход” върху ключовите компетентности, разписани в European Reference Framework of Key Competences for Lifelong Learning (OJEU, 2006).

Обучението на докторантите е организирано и протича в съвременни форми (научни семинари, консултации, групово и екипно обучение, проблемно-базирано обучение) и с прилагането на интерактивни методи на обучение: решаване на казуси, ролеви игри и др. Докторантите към катедра МОФ участват в семинари за обучение на учители по теми, свързани с дисертационното им изследване.

Налице е **пълно съответствие** с изискванията на критерии 4.1.

Оценка за съответствието по критерий 4.2: “Познаване на конкурентната среда и адекватно разполагане на докторската програма в тази среда”:

Членовете на обучаващото звено са информирани за аналогични докторски програми в други висши училища в България. Запознати са със спецификата на обучението на докторанти в направление Science Education в Германия, в Ирландия, в Полша и във Финландия.

Спецификата на докторска програма „Методика на обучението по физика” във ФФ на ПУ „Паисий Хилендарски” се определя преди всичко от съдържанието на научните изследвания на академичния състав на катедра МОФ и тематиката на дисертационните изследвания.

В контекста на европейското пространство за висше образование (ЕНЕА) докторската програма има пряка връзка с европейската рамка за ключови компетентности. Тази връзка се реализира чрез включване в учебния план на специфични избираеми курсове, свързани с проблемите на екологичното образование, с природонаучната грамотност на българските ученици, с рефлексивната проблематика и др.

Налице е **съществено съответствие** с изискванията на критерии 4.2.

Оценка за съответствието по критерий 4.3: „Място на докторската програма в социалната среда и ориентираност на резултатите от обучението на докторанти към обществените потребности на региона, страната и/или Европейския съюз”:

Преподавателският състав по докторската програма „Методика на обучението по физика” работи активно за осъществяване на контакти с научните организации и образователните институции – потребители на завършилите докторанти. Реализира разнообразни съвместни мероприятия с тях.

Няма сключени договори с потребителите на кадри и заинтересовани страни, макар че са налице добри практики за сътрудничество с РИО, Община Пловдив и училища в региона.

Налице е **съществено съответствие** с изискванията на критерии 4.3.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 4:

Докторската програма „Методика на обучението по физика” е съобразена в значителна степен с особеностите на конкурентната среда и с нуждите от специалисти в това направление. Докторантските разработки са ориентирани към потребностите на образователното пространство в региона и страната.

Необходимо е взаимоотношенията със заинтересованите лица от научните изследвания и потребителите на кадри да бъдат поставени в съответни договорни рамки.

В резултат на констатациите за резултатите от извършеното оценяване и обсъждането, проведено на **10.11.2015 г. (Протокол № 19)**, членовете на Постоянната комисия, на основание чл. 88а, ал. 5, т. 1 от ЗВО и чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА, гласуваха оценки по критериите за програмна акредитация по десетобалната система, в съответствие с чл. 79, ал. 1 на Закона за висшето образование.

След обобщаване на резултатите от гласуването, в съответствие с приетите от Акредитационния съвет на НАОА “Правила за провеждане на процедура за гласуване на докторски програми извън тези от регулираните професии”, Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности взе следното **РЕШЕНИЕ:**

1. Дава програмна акредитация на докторска програма „Методика на обучението по физика“ от професионално направление 1.3. „Педагогика на обучението по ...“, област на висше образование 1. Педагогически науки, в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, на основание на обща оценка: 8,30 (осем цяло и тридесет стотни).

2. Сроктът на валидност на акредитацията е ПЕТ години в съответствие с чл. 79, ал. 4 от ЗВО.

Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности формулира следните **препоръки:**

1. В учебните планове да се обособят задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, като в индивидуалния учебен план се отдели раздел Образователни дейности. Срок: м. февруари 2016 г.

2. При сключване на договори по програми за мобилност да се включи и мобилност на докторанти. Срок: м. март 2019 г.

Председател на ПКПНСД:

(проф. д-р Емилия Василева)